

۱ از دیدگاه سبک‌شناسی، کدام یک از قسمت‌های مشخص شده نادرست است؟

«یکی از نقاط قوت تکنیکی در اغلب داستان‌های دوره مشروطه، حضور راوی سوم شخص

۲

۱

در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است. اکثر نویسندگان این دوره داستان را مطابق ذوق عامه مردم می‌نوشتند و سبک نویسندگی آنان مطابقت کاملی با ادبیات

۳

داستانی جدید نداشت.»

۴

۴ ۴

۳ ۳

۲ ۲

۱ ۱

سراسری-انسانی-تیرماه ۱۴۰۳

۲ مفهوم کدام ابیات «فرا رسیدن فصل بهار» را بیان می‌کند؟

الف: دگرباره خیاط باد صبا / بر اندام گل دوخت رنگین قبا
ب: بسی حله آورد و ببرید و دوخت / به نوروز خیاط باد صبا
ج: به دست یکی پیکری خوب‌چهر / به چنگ یکی لعبتی خوش‌لقا
د: برافکند بر دوش بید نگون / ز پیروزه دراعه‌ای پربها
ه: بر آن شد که آید به یغمای باغ / بتاراجد آن ایزدی حله‌ها

۴ الف، ب و د

۳ ب، ج و هـ

۲ ج و د

۱ الف و هـ

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

۳ آرایه‌های «جناس، تشبیه گسترده، مجاز، موازنه و متناقض‌نما» به‌ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف: یکبار نجست از دل ما ناوک آهی / از بار گنه همچو کمان گرچه خمیدیم
ب: خیال تو بینم اگر غنچه چینم / نسیم تو یابم اگر لاله بویم
ج: کوکب ناهید باد بر در تو پرده‌دار / چشمه خورشید باد بر سر تو سایبان
د: مکن کز چشم من بر خاک سیلی آتشین خیزد / نترسی زان چنان سیلی کزو آتش چنین خیزد
ه: چون عقیق آبدار و چون کمند تابدار / آب لب جان‌پرور و زلف جهان آشوب یار

۲ ب - الف - هـ - ج - د

۱ ب - د - هـ - ج - الف

۴ هـ - الف - د - ب - ج

۳ ج - ب - الف - هـ - د

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

۴ بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

«خاک صحرای عدم از خون هستی بهتر است / بر سر جان این قدر ای شمع لرزیدن چرا»

۲ تشبیه، کنایه، لف و نشر، تضاد

۱ استعاره، ایهام، مراعات‌نظیر، کنایه

۴ تشبیه، تضاد، ایهام، مجاز

۳ استعاره، تشبیه، جناس، تضاد

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

همه آرایه‌های «جناس، لف و نشر، تشبیه و تضاد» در کدام بیت یافت می‌شود؟

- ۱ وقتی کمند زلفت، دیگر کمان ابرو / این می‌کشد به زورم آن می‌کشد به زاری
- ۲ پیش روی و موی او سر خط مملوکی بده / تا قیامت مالک اقلیم صبح و شام باش
- ۳ تا خط سبز تو ز طرف بناگوش دمید / از پی شام سیاهم سحری پیدا نیست
- ۴ چهره زردم من و روی خود از طره بپوش / که زر و سیم ز طرار ببايد پوشید

سراسری-انسانی-۱۴۰۳ اردیبهشت

«استعاره، موازنه و تضاد» در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف: در وهم ننگد که چه دلبند و چه شیرین / در وصف نیاید که چه مطبوع و چه زیباست
 ب: گهی افتان و خیزان چون غباری در بیابانی / گهی خاموش و حیران چون نگاهی بر نظرگاهی
 ج: بی‌تو گر در جنتم ناخوش شراب سلسبیل / با تو گر در دوزخم خرم هوای زمهریر
 د: آتش آه است و دود می‌رودش تا به سقف / چشمه چشم است و موج می‌زندش برکنار
 ه: هر که جز مهر تو اندوخت هوس بود هوس / آن‌که جز عشق تو ورزید هوا بود هوا

- ۱ ج - ب - د ۲ الف - د - ه ۳ ب - ه ۴ ج - د

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در همه ابیات هر سه آرایه «لف و نشر، تشبیه و جناس» یافت می‌شود؛ به جز:

- ۱ گل از من رنگ و بلبل داشت آهنگ از نوای من / نماند از حسن و عشق آثار تا من از چمن رفتم
- ۲ آه سحر و اشک شبنم شاهد حال است / کز عشق رخ و زلف تو در آتش و آرم
- ۳ بحر و کان در نظرش چشم تر است و لب خشک / حسن او را به چه سرمایه خریدار شویم
- ۴ شب گدازانم به محفل صبحدم نالان به گلشن / یعنی از عشقت گهی پروانه گاهی عندلیبم

سراسری-انسانی-۱۴۰۲ تیرماه

در کدام بیت همه اختیارات زبانی به کار رفته است؟

- ۱ بگو که پرده‌سرا ساز را به ساز در آرد / مگر ترانه‌ای از قول آن نگار بگوید
- ۲ مشنو که شبی تا سحر از آتش سودا / منزلگه من خاک سر کوی تو نبود
- ۳ ای آفتاب روشن و ای سایه همای / ما را نگاهی از تو تمام است اگر کنی
- ۴ سال‌ها کردیم قطع وادی عشقش ولیک / تا نپنداری که این ره را کرانی یافتیم

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

در کدام بیت شاعر «استعاره» را با «متناقض‌نما (پارادوکس)» همراه کرده است؟

- ۱ یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم / رخساره به کس ننمود آن شاهد هر جایی
- ۲ با خردمندی و خوبی پارسا و نیک‌خوست / صورتی هرگز ندیدم کاین همه معنی در اوست
- ۳ ای زلف تو برهم زن فرزانی ما / وین سلسله سرمایه دیوانگی ما
- ۴ ترسم که صرفه‌ای نبرد روز بازخواست / نان حلال شیخ ز آب حرام ما

سراسری-انسانی-دی ۱۴۰۱

- ۱ از جعد سربلند تو یک قوم دستگیر / وز عنبری کمند تو یک جمع پای بست (استعاره مکنیه، ایهام)
- ۲ منعم ز سیر صورت زیبای او مکن / از حالت گرسنه خبر نیست سیر را (تمثیل، متناقض‌نما)
- ۳ در عین خشم اهل هوس را به خون کشید / کامی که خواستیم روا کرد چشم دوست (تشخیص، ایهام تناسب)
- ۴ خنده زد لعل تو بر گریه شورانگیزم / طعنه زد جزع تو بر ناله بی‌تأثیرم (استعاره، موازنه)

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

کدام بیت دارای وزن دو لختی (دوری) است و می‌توان آن را به دو صورت دسته بندی هجایی کرد؟

- ۱ ای آفتاب روشن و ای سایه همای / ما را نگاهی از تو تمام است اگر کنی
- ۲ دیوانه عشقت را جایی نظر افتاده است / کانجا نتواند رفت اندیشه دانایی
- ۳ عادت بخت من نبود آن‌که تو یادم آوری / نقد چنین کم اوفتد خاصه به دست مفلسی
- ۴ کشته معشوق را درد نباشد که خلق / زنده به جانند و ما زنده به تأثیر او

سراسری - انسانی - تیرماه ۱۴۰۱

نام وزن عروضی کدام مصراع در مقابل آن غلط آمده است؟

- ۱ روی تو از دل ببرد منزلت و قدر ناز (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)
- ۲ جان مرا هست کنی مست چو بر من گذری (مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن)
- ۳ ز داغ حسن دگر لاله‌زار پیدا کرد (مفاعلن فعلاطن مفاعلن فعلن)
- ۴ ماندم به چمن شب شد و مهتاب برآمد (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)

سراسری - انسانی - تیرماه ۱۴۰۱

آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟

«مهی که راز من از پرده آشکارا کرد / هنوز صورت او زیر پرده پنهان است»

۱ استعاره - ایهام - کنایه - تضاد	۲ کنایه - ایهام تناسب - تکرار - متناقض‌نما
۳ تضاد - استعاره - کنایه - واج‌آرایی	۴ جناس هم‌سان - استعاره - پارادوکس - مجاز

کنکورهای خارج از کشور - سراسری - انسانی

مفهوم کدام بیت با بیت زیر، یکسان است؟

«این‌که گاهی می‌زدم بر آب و آتش خویش را / روشنی در کار مردم بود مقصودم چو شمع»

- ۱ کاش چون شمع همه سر شود اعضای کلیم / تا سراسر به ره عشق تو بر باد رود
- ۲ وصل جانان قسمت اهل هوس شد ای دریغ / گل نصیب دست گلچین است گویی نیست هست
- ۳ تا گشودم دیده‌ی روشن در این ظلمت‌سرا / خرج اشک و آه شد جسم نزارم هم‌چو شمع
- ۴ قسمت ما چون کمان از سهم خود خمیازه‌ای است / هر چه داریم از برای دیگران داریم ما

سراسری - انسانی - ۱۴۰۰

- ۱ راز همه کرد افشا ننموده رخ زیبا (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)
- ۲ نشستم از سر زلفش ولی به روز سیاهی (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن)
- ۳ امشب ای زلف سیه سخت پریشان شده‌ای (فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعولن)
- ۴ دوش ز دست رقیب ساغر می خورده‌ای (مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

- الف) عمری است که چون جام جگر تشنه‌ی عشقم / و ایام به من جرعه جامت نرسانید (مجاز، تشخیص)
 ب) در بزم ز رخسار دو صد شمع برافروز / وز لعل شکر بار می و نقل فرو ریز (لف و نشر، موازنه)
 ج) عشق را در پرده‌ی ناموس دیدن مشکل است / شمع را در جامه‌ی فانوس دیدن مشکل است (موازنه، تشخیص)
 د) شکوه تاج سلطانی که بیم جان در او درج است / کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد (جناس، کنایه)

- ۱ الف - ب ۲ ج - د ۳ ب - ج ۴ الف - د

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

- ۱ جنگ ننگ است در شریعت من / ز پی پاس دین و حفظ وطن (ادیب‌الممالک فراهانی)
- ۲ آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی (عارف قزوینی)
- ۳ غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم (سیداشرف‌الدین گیلانی)
- ۴ گر این چنین به خاک وطن شب سحر کنم / خاک وطن چو رفت چه خاکی به سر کنم (میرزاده‌ی عشقی)

سراسری-انسانی-۱۴۰۰

- ۱ صبحدم مرغ چمن با گل نخواستہ گفت / ناز کم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت
- ۲ چون چشم تو دل می‌برد از گوشه‌نشینان / همراه تو بودن گنه از جانب ما نیست
- ۳ نه من سبوکش این دیر رند سوزم و بس / بسا سرا که در این کارخانه سنگ و سبوست
- ۴ ز درد عشق تو دوشم امید صبح نبود / اسیر عشق چه تاب شب دراز آرد؟

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

«نفسم گرفته زین شب در این حصار بشکن / در این حصار جادویی روزگار بشکن»

- ۱ قافیه‌ی بیت براساس قاعده‌ی «۲» آمده است.
- ۲ وزن بیت «فعلاتُ فاعلاتنُ فعلاتُ فاعلاتن» است.
- ۳ طبق اختیارات شاعری در بیت دو بار «همزه» حذف شده است.
- ۴ در بیت اختیار شاعری (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند) یافت می‌شود.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

- ۱) عاقبت سیلابم از سر بگذرد چون دم به دم / راه می‌گیرم بر آب چشم و دیگر می‌چکد
- ۲) ستیزآوری کار اهریمن است / ستیزه به پرخاش آبستن است
- ۳) دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح / بس که در مهر تو اشک از چشم اختر می‌چکد
- ۴) گوییا عزم ندارد که شود روز امشب / یا درآید ز در آن شمع شب‌افروز امشب

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

آرایه‌های «جناس تام، لف و نشر، تشبیه، ایهام تناسب» به‌ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟

الف) ور لحظه‌ای به کوی تو ناگاه بگذرم / عییم مکن که روضه‌ی رضوانم آرزوست
 ب) وز روی آن‌که رونق خوبان ز روی توست / دائم نظاره‌ی رخ خوبانم آرزوست
 ج) ایمان و کفر همه رخسار و زلف توست / در بند کفر مانده و ایمانم آرزوست
 د) بر بوی آن‌که بوی تو دارد نسیم گل / پیوسته بوی باغ و گلستانم آرزوست

- ۱) ب، د، الف، ج ۲) ب، ج، الف، د ۳) د، ج، ب، الف ۴) د، ب، ج، الف

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

با توجه به سبک عصر بیداری همی موارد درست است؛ به‌جز:

- ۱) شعر در این دوره عمومیت یافت و به عنوان زبان برنده‌ی نهضت در اختیار روزنامه‌ها قرار گرفت.
- ۲) به علت تسلط کافی شاعران بر ادبیات کهن، توجه زیادی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در این عصر شده است.
- ۳) شاعران گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماعی، نوآوری‌هایی در عرصه‌ی تخیل پدید آورند. مانند پاره‌ای از اشعار میرزاده‌ی عشقی.
- ۴) شاعرانی که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می‌گفتند به قالب‌هایی مانند مستزاد، چهارپاره، ترانه و تصنیف رغبت بیش‌تری داشتند.

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در بیت زیر، همی اختیارات شاعری یافت می‌شود؛ به‌جز:

«قوت بازوی پرهیز به خوبان مفروش / که در این خیل حصاری به سواری گیرند»

- ۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه، قلب
- ۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند، ابدال
- ۳) آودن فاعلاتن به جای فعلاتن، حذف همزه
- ۴) بلند بودن هجای پایان مصراع، بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

سراسری-انسانی-۹۹

در همی ابیات حذف «همزه» به چشم می‌خورد؛ به‌جز:

- ۱) برون خرام و ببر گوی خوبی از همه کس / سزای حور بده رونق پری بشکن
- ۲) چو عندلیب فصاحت فرو شد ای حافظ / تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن
- ۳) چو عطرسای شود زلف سنبلی از دم باد / تو قیمتش به سر زلف عنبری بشکن
- ۴) به زلف گوی که آیین دلبری بگذار / به غمزه گوی که قلب ستمگری بشکن

سراسری-انسانی-۹۹

- ۱ توجّه به مردم، آزادی
۲ تعلیم و تربیت جدید، قانون
۳ دانش‌ها و فنون جدید، وطن
۴ معنی‌گزینی و ابهام در شعر، مدح و هجو

سراسری-انسانی-۹۹

مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

«آن گرد شتابنده که در دامن صحراست / گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»

- ۱ دل ای سلیم در این کاروان سرای مبد / که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
۲ ای که خواب‌آلوده واپس مانده ای از کاروان / جهد کن تا بازیابی هم‌رهان خویش را
۳ باز پس مآند ز همراهیت گر آصف بود / کاروانی کی رسد هرگز به گرد لشگری
۴ ای خفته همه عمر شده خیره و مدهوش / وز عمر جهان بهره‌ی خود کرده فراموش

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

کدام بیت، «فاقد» مفهوم بیت زیر است؟

«پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند»

- ۱ گوش اگر گوش تو و نامه اگر ناله‌ی ماست / آن‌چه البتّه به جایی نرسد فریاد من
۲ دی گله ای ز طره‌اش کردم و از سر فسوس / گفت که این سیاه کج گوش به من نمی‌کند
۳ هر گل نو ز گلرخی یاد همی کند ولی / گوش سخن شنو کجا دیده‌ی اعتبار کو
۴ قصّه‌ی حسنت شبی می‌گفت از هر در کمال / مه فرود آمد به بام و گوش بر روزن نهاد

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

در همه‌ی ابیات تغییر مصوت بلند به کوتاه وجود دارد؛ به‌جز:

- ۱ تاتار هجر کرد سیاهی و عنبری / زان مشک‌های آهوی تاتارم آرزوست
۲ اندر دلم ز غمزه‌ی غماز فتنه‌هاست / فتنه نشان جادوی بیمارم آرزوست
۳ ساقی و سرده‌ی ز لب یارم آرزوست / بد مستی‌ای ز نرگس خمارم آرزوست
۴ تا سوی گلشن طرب آیم خراب و مست / از گلشن وصال تو یک خارم آرزوست

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

ترتیب آرایه‌های «جناس، تشبیه، حسن تعلیل و پارادوکس» در کدام ابیات است؟

الف) ز رشک قامت او ناله خاست از دل سرو / ز شرم عارض او هاله بست بر رخ ماه
ب) کشتی عقل فکندیم به دریای شراب / تا ببینیم چه از آب برون می‌آید
ج) شادی امروز دل از غم رویش رسید / دیده‌ی امید من در ره فردای اوست
د) بیگانه رحمت آورد بر زحمت دل ما / کی آنقدر تطاول با آشنا توان کرد

- ۱ ب، الف، ج، د
۲ ب، د، الف، ج
۳ د، ب، الف، ج
۴ د، ب، ج، الف

کنکورهای خارج از کشور-سراسری-انسانی

- ۱ ای رقیب ار نگشایی در دل‌بند به رویم / این قدر باز نمایی که دعا گفت فلانت (ایهام تناسب، حسن تعلیل)
- ۲ نه من انگشت نمایم به هواداری رویت / که تو انگشت نمایی و خلائق نگرانت (ایهام، کنایه)
- ۳ گر تو خواهی که یکی را سخن تلخ بگویی / سخن تلخ نباشد چون برآید به دهانت (اغراق، حس‌آمیزی)
- ۴ در اندیشه بیستم قلم وهم شکستم / که تو زیباتر از آنی که کنم وصف و بیان (لف و نشر، استعاره)

کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی

- ۱ گر تو زنی تیغ هلاکم به فرق / فرق من و خاک کف پای تو (جناس تام، تشبیه)
- ۲ از گوشه‌ی بامت سر پرواز ندارم / ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد (تشبیه، مجاز)
- ۳ یعقوب چو چشمش به تو زیبا پسر افتد / اول نظرش یوسف مصر از نظر افتد (اغراق، کنایه)
- ۴ زان زلف و رخ شام و سحر در کفر و دین بردم به سر / زّار بندی را نگر تسبیح‌خوانی را ببین (لف و نشر، تضاد)

کنکوره‌های خارج از کشور-سراسری-انسانی

(معمور: فرمانروا) (لف: گستردن) (خلیدن: فرو رفتن) (چارق: بند کفش) (ارغنون: نوازنده) (عذار: چهره) (عماری: کجاوه)

- ۱ دو ۲ سه ۳ چهار ۴ پنج

سراسری-انسانی-۹۸

- ۱ داغ محبّت است و بس خانه فروز جان و دل / نیست ز روزن دگر روشنی این سرای را
- ۲ باده‌ی عقل سوز را داروی بی‌هشی مزّن / نیست به سرمه حاجت آن چشم جنون فزای را
- ۳ آن شکرین لبی که من ناله از او چو نی کنم / غوطه به زهر می‌دهد طوطی خوش‌نوا را
- ۴ سوخت بساط هستیم ریخت بنای طاقتم / چند پر از نفس دهم آه شکسته پای را

سراسری-انسانی-۹۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مورد ۱: نقاط قوت تکنیکی ← ضعفها

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه ابیات این سؤال از قصیده‌ای سروده ملک‌الشعرای بهار انتخاب شده‌اند. در ابیات الف و ب باد صبا به خیاطی تشبیه شده است که بر اندام درختان و گیاهان در فصل بهار قبا و حله (لباس‌های زیبا) می‌دوزد. در بیت د نیز دراعه لباس دیگری است که شاعر می‌گوید در فصل بهار بر تن بید آویخته شده است. تشریح ابیات دیگر:

بیت ج: این بیت هم در قصیده مذکور در توصیف بهار است، اما نکته اینجاست که اگر بیت قبلی آن در قصیده را بخوانیم ربط این بیت به فصل بهار معلوم نمی‌شود. بیت قبلی این است:
 بسی ساخت بازیچه و پخش کرد / به اطفال باغ از گل و از گیا
 بنابراین «پیکر خوب‌چهر» و «لعبت خوش‌قبا» در بیت ج می‌توانند همان گل‌ها و شکوفه‌ها باشند که انگار باد صبا به دست گل و گیاهان داده است. اما با توجه به اینکه در صورت سؤال فقط همین بیت را داریم و بیت قبلی آن در قصیده نیامده است، نمی‌توان این بیت را قطعاً مربوط به توصیف بهار دانست.
 بیت ه: این بیت هم در همان قصیده آمده است و در توصیف ابر سیاهی است که می‌خواهد طوفانی به پا کند و شکوفه‌های درختان را تار و مار کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جناس در بیت ه: آبدار و تابدار / تشبیه گسترده در بیت الف: مشبه: «ما»، ادات: «همچو»، مشبه‌به: «کمان» و وجه‌شبه: «خمیدیم» / مجاز در بیت د: خاک مجاز از بدن انسان (که بنا بر اعتقادی، از خاک شکل گرفته است). / موازنه در بیت ب: واژگان دو مصراع، با هم سجع متوازی و متوازن دارند / متناقض‌نما در بیت ج: اینکه نور خورشید، سایبان هم باشد، متناقض است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. استعاره: ای شمع ... / تشبیه: صحرای عدم / جناس: بر و سر / تضاد: عدم و هستی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
 گزینه ۲: جناس: روی و موی / لف و نشر: روی و موی - صبح و شام / تشبیه: صبح و شام، به «اقلیم (سرزمین)» تشبیه شده است. / تضاد: صبح و شام
 گزینه ۱، با آرایه تضاد، گزینه ۳، با آرایه جناس و گزینه ۴، با آرایه تضاد رد می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. قسمت «الف» قطعاً تضاد ندارد و به این ترتیب گزینه ۲ حذف می‌شود. در قسمت ج هم استعاره دیده نمی‌شود و گزینه‌های ۱ و ۴ نیز حذف می‌شوند. در قسمت‌های «ب و ه» هر سه آرایه گفته شده قابل ردیابی‌اند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۴ جناس دیده نمی‌شود. اما در گزینه ۱ من و چمن، در گزینه ۲ آب و آه، و در گزینه ۳ در و تر جناس هستند. سایر آرایه‌ها در تمام گزینه‌ها مشهود است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن بیت، «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است. حذف همزه: «نگاهی از» و «تمام است» / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: «ی» میانجی در واژه «سایه» باید به شکل بلند تلفظ شود / کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند: «هی» در واژه «نگاهی»، باید به شکل کوتاه تلفظ شود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن بیت، «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است. حذف همزه: «درآرد» را به شکل «درآزد» می‌خوانیم. / فاقد بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه / کوتاه تلفظ کردن مصوب بلند: «ای» در واژه ترانه‌ای «باید به شکل کوتاه تلفظ شود».

گزینه ۲: وزن بیت، «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است. حذف همزه: «سحر از» / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: «ر» در واژه «سر» باید به شکل بلند تلفظ شود. / فاقد کوتاه تلفظ کردن مصوب بلند

گزینه ۴: وزن بیت، «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است. فاقد حذف همزه / بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه: «ع» در واژه «قطع» باید به شکل بلند تلفظ شود. / کوتاه تلفظ کردن مصوب بلند: «دی» در واژه «وادی»، باید به شکل کوتاه تلفظ شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. «سلسله» استعاره از موی یار / پارادوکس: سرمایه دیوانگی (یکی از معانی سرمایه، قدرت فکری است). تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فاقد استعاره («شاهد» را نمی‌توان استعاره گرفت) / شاهد هر جایی، چهره‌اش را به کسی نشان نداده: پارادوکس

گزینه ۲: فاقد استعاره / «صورت که در آن معنا باشد» را شاید بتوان دارای پارادوکس دانست.

گزینه ۴: «آب حرام» استعاره از شراب / فاقد پارادوکس

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن) هم دارای برش هجایی دوگانه است و هم همسان دو لختی یا دوری محسوب می‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. جان مرا هست کنی مست چو بر من گذری (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت صورت سوال و بیت گزینه‌ی ۴: تلاش‌های من (شاعر) همواره برای نفع رساندن به مردم بوده و خودم هیچ‌گاه به دنبال نفع شخصی نبوده‌ام. در بیت صورت سوال شاعر از تصویر سوختن شمع و در بیت گزینه‌ی ۴ از خم شدن کمان برای بیان این مفهوم کمک گرفته است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن صحیح این مصراع «مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن» (مستفعل فعولن / مستفعل مفعولن) است.

بیت الف: مجاز: «جام» مصراع دوم، مجاز از محتویات درون جام است / تشخیص: «جگر تشنه‌ی عشق بودن جام (خاک صحیح است و نه جام) است» استعاره و تشخیص است.

بیت ب: فاقد لف و نشر و موازنه

بیت ج: موازنه دارد. کلمات دو مصراع دوبه‌دو دارای سجع متوازن یا متوازی هستند. / فاقد تشخیص در این بیت، «جامه‌ی فانوس» به معنای «پوشش فانوس» است و جامه به معنای لباس انسان نیست.

بیت د: جناس: «در» و «درج» (این کلمه به صورت دُرَج (نوعی جعبه کوچک برای وسایل زینتی) هم قابل خواندن است اما در این بیت به این معنا قابل فهم نیست فلذا همان کلمه‌ی «درج» صحیح به نظر می‌رسد)، «در» و «سر» هم جناس دارند / کنایه: «ترک سر» کنایه از فدا شدن و جان باختن است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه‌ی ۲ از سروده‌های فرخی یزدی است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت فاقد اختیار شاعری «قلب» است. گزینه‌ی ۱ صحیح است.

سایر اختیارات شاعری بیت: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای سوم مصراع اول / کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای پنجم مصراع اول / بلند بودن هجای پایانی مصراع نخست / آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در مصراع نخست / ابدال در رکن پایانی مصراع دوم / حذف همزه در «در این»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حذف همزه در سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: خوبی از (خوبی یَز)

گزینه‌ی ۲: شد ای (شُدِی)

گزینه‌ی ۳: سنبُل از (سُنْبُلَز)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موارد این گزینه از درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری نیستند. بقیه موارد همگی از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های ادبیات این عصرند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال به این اشاره دارد که (تمام اجزای عالم، حتی) گردوغبار صحراها که مدام در حال تکاپو و تکان خوردن هستند به انسان یادآوری می‌کند که بایستگی از غفلت و تن‌پروری دوری کند و بشتابد تا با تلاش و کوشش به انسان‌های بزرگ بپیوندد. مفهوم سایر ابیات:

گزینه‌ی ۱: دنیا، شبیه یک کاروان‌سرا است و محل اقامت دائمی نیست، ما آدمیان نیز باید بدانیم که در این دنیا مسافر هستیم و نپنداریم که وجود ما در این جهان دائمی و همیشگی است.

گزینه‌ی ۲: این بیت، انسان را به کوشش و تلاش و دوری از غفلت فرا می‌خواند، خصوصاً که در این بیت هم از انسان خواسته شده تلاش کند تا از همراهان جا نماند، همان‌طور که بیت صورت سوال به انسان هشدار می‌دهد که سواران رفته‌اند و او نباید جا بماند.

گزینه‌ی ۳: این بیت، محتوای مدحی دارد و با مفهوم بیت صورت سوال بی‌ارتباط است.

گزینه‌ی ۴: این بیت، انسانی را خطاب می‌کند که عمر خود را در خواب غفلت می‌گذراند و بهره و نصیب خود از جهان را فراموش کرده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال و گزینه‌های ۱ و ۲ یک مفهوم مشترک دارند: «معشوق به ناله‌ها و گله‌های عاشق گوش نمی‌کند و توجهی به او ندارد». در بیت ۱ مستقیماً به همین مفهوم اشاره شده. در بیت ۲ شاعر از زلف معشوق گله می‌کند و معشوق به طنز می‌گوید: «این سیاه کج حرف مرا گوش نمی‌دهد». در این بیت هم معشوق به خواست عاشق بی‌توجه است. بیت ۳ هم مفهومی دارد که اگر چه کاملاً منطبق بر مفهوم ابیات مذکور نیست اما شباهتی به آن‌ها دارد، اصل سخن بر «عبرت‌ناپذیری آدمی» است. این‌که هر گل سرخی می‌تواند آدمی را به یاد زیبارویی بیندازد (و یاد گذر زمان و مرگ) اما گوش‌ی که سخن‌شنو باشد و چشمی که عبرت بگیرد وجود ندارد؛ پس در بیت ۳ هم به نوعی به «گوش ندادن از سر بی‌توجهی و غفلت» اشاره شده است.

اما بیت ۴ به کلی، فاقد مفهوم ابیات قبل است، نقل زیبایی معشوق که می‌شود حتی ماه هم به پشت بام می‌آید و گوش می‌دهد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تقطیع هجایی و وزن بیت:

تا سو ی	گل شَ نِ ط	رَ با یِم خَ	را بَ مَسْت
- - U	- U U	- U -	- U -
از گُل شَ نِ وِ صا لِ ثِ یَکِ خا رَ	ما رِ زوَسْت		
- - U	- U U	- U -	- U -
مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعِلن

در این بیت، اختیار شاعری «تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه» صورت نگرفته است.

بررسی تقطیع هجایی و وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱:

تا تا رِ	هَج زَ گَر ذِ	سِ یا هِی یِ	عَدَ بَ رِی
- - U	- U U	- U -	- U -
زائِلْ مَش کِ ها یِ آ هو یِ	تا تا رَ	ما رِ زوَسْت	
- - U	- U U	- U -	- U -
مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعِلن

اختیارات شاعری موردنظر در بیت: تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه (در هجای هفتم مصراع دوم)

گزینه‌ی ۲:

اَن دَر دِ	لَم زِ عَمَ زِ	یِ عَمَ ما زِ	فَتَ نِ هاسْت
- - U	- U U	- U -	- U -
فَتَ نِ نِ	شَا نِ جَا دو	یِ عَمَ ما زِ	ما رِ زوَسْت
- - U	- U U	- U -	- U -
مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعِلن

اختیارات شاعری موردنظر در بیت: تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه (در هجای هفتم مصراع دوم)

گزینه‌ی ۳:

سا قِ یِ	سَر دِ هِی زِ	لِ بِ یا رَ	ما رِ زوَسْت
- - U	- U U	- U -	- U -
فَتَ نِ نِ	شَا نِ جَا دو	یِ عَمَ ما زِ	ما رِ زوَسْت
- - U	- U U	- U -	- U -
مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعِلن

اختیارات شاعری موردنظر در بیت: تغییر کمّیت مصوّت بلند به کوتاه (در هجای سوم مصراع دوم)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بیت الف: حسن تعلیل: ۱- از نظر شاعر، دلیل برخاستن صدا از «سرو» نالیدن آن در اثر رشک و حسادت به قامت زیبا و بلند معشوق شاعر است (در حالی که در حقیقت، دلیل برخاستن صدا از سرو، ممکن است حرکت داده شدن آن توسط باد و یا عامل دیگری باشد). ۲- از نظر شاعر، علت پدیدار شدن هاله و پوشش بر چهره‌ی ماه، پنهان شدن ماه در اثر خجلت‌زندگی و شرمندگی آن با دیدن عارض (: چهره) زیبا و درخشان معشوق در پشت این چنین مانع و حجابی چون هاله است.

بیت ب: تشبیه (تشبیه بلیغ اضافی): ۱- کشتی عقل (مشبه: عقل مشبه‌به: کشتی) ۲- دریای شراب (مشبه: شراب / مشبه‌به: دریا)

بیت ج: پارادوکس: این که دل، از غم معشوق شاد شود (شاد بودن به واسطه‌ی داشتن غم)، متناقض‌نما (پارادوکس) است.

بیت د: جناس ناقص (ناهمسان) اختلافی: «رحمت، زحمت» ؛ «ما، با»

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ایهام تناسب: «بازنمایی» معنای اصلی: نشان بدهی، معنای دیگر هم «باز کنی» است که با لغت «در» در مصراع اول رابطه دارد (باز کردن در). [در واژه‌ی «رقیب» آرایه‌ی «ایهام» وجود دارد: ۱- رقیب و حریف عشقی ۲- مراقب، نگهبان (نگهبان‌خانه‌ی معشوق)] / حسن تعلیل: - بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: ایهام: نگران: ۱- نگرنده، مشاهده‌کننده و بیننده ۲- مضطرب و پریشان / کنایه: «انگشت‌نما بودن» کنایه از: مشهور و معروف بودن (= تابلو بودن)

گزینه‌ی ۳: اغراق: اغراق در شیرینی دهان و لب معشوق ؛ به گونه‌ای که حتی اگر سخن تلخ و گزنده بر لبانش جاری شود، به واسطه‌ی لب‌های شیرینش، شیرین می‌گردد. / حس‌آمیزی: سخن تلخ (سخن: حس‌شنوایی / تلخ: حس‌چشایی) گزینه‌ی ۴: لفظ‌نشر مرتب: در اندیشه [را] بستم ؛ که (: زیرا که) تو زیباتر از آنی که وصفتم کنم ؛ و قلم و هم را شکستم ؛ که (: زیرا که) تو زیباتر از آنی که بیانت کنم.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جناس تام (همسان): [دقت کنید که لغت «فرق» در هر دو بیت به یک معنا آمده است.] / تشبیه: - «[تیغ هلاک] به معنای «تیغ هلاک‌کننده، تیغ مختص هلاک کردن» و از نظر دستوری، اضافه‌ی اختصاصی است نه اضافه‌ی تشبیه‌ی (تشبیه بلیغ اضافی) / این که تیغ بر فرق شاعر فرود می‌آید و موجب هلاک او می‌شود، نشان می‌دهد که «هلاک» به «تیغ» تشبیه نشده تا بتواند چون تیغی بر فرق شاعر وارد شود.] بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: تشبیه (تشبیه بلیغ اضافی): مرغ دل (مشبه: دل / مشبه‌به: مرغ) / مجاز: «سر» مجاز از «قصد، تصمیم، اندیشه، فکر»

گزینه‌ی ۳: اغراق: اغراق در زیبایی فراوان پسر (معشوق یا ممدوح شاعر)، به گونه‌ای که زیباتر از یوسف (ع) است و حتی حضرت یعقوب (ع) هم با دیدن زیبایی او، به یوسف (ع) بی‌توجه می‌شود و جمال یوسف، از چشمش می‌افتد. (یوسف (ع) در نظرش بی‌ارزش و بی‌اعتبار می‌شود.) / کنایه: «از نظر افتادن» کنایه از «بی‌ارزش و بی‌اعتبار شدن»

گزینه‌ی ۴: لفظ‌نشر مرتب: در شام (شباهنگام)، زان زلف ؛ در کفر به سر بردم (= به واسطه‌ی عشق‌ورزی به زلف سیاه معشوق، گویی به کفر توجه داشتیم و کفر می‌ورزیدیم) و این، زتاربندی است ؛ و در سحر (: صبحگاه)، زان رخ، در این به سر بردم (= به واسطه‌ی عشق‌ورزی به رخ زیبا و درخشان معشوق، گویی به دین توجه داشتیم و دینداری می‌کردیم) و این، تسبیح‌خوانی [و عبادت] است. / تضاد: شام ≠ سحر ؛ کفر = دین ؛ زتاربندی ≠ تسبیح‌خوانی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معمور: آبادان - لف: پیچیدن - چارق: نوعی کفش - ارغنون: نوعی ساز

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هجای پایانی واژه «روزن» که کوتاه است، بلند تلفظ می‌شود و هجای پایانی «روشنی» که بلند است، کوتاه تلفظ می‌شود. وزن شعر: مفتعلن، مفاعلن، مفتعلن، مفاعلن

۳۳ ۱ ۲ ۳ ۴

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

